

U C H W A Ł A N R IV/ 69 /2019

RADY GMINY OBRZYCKO

z dnia 25 kwietnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019- 2021

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 506) i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2018r. poz. 998 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Obrzycko.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Włodzimierz Janasek

Załącznik
do Uchwały Nr IV/ 69 /2019
Rady Gminy Obrzycko
z dnia 25 kwietnia 2019 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE OBRZYCKO
NA LATA 2019-2021**

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. cyt. ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy.

Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo o rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawową zasadą Konstytucji jest ochrona praw rodziny.

Rodzina to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Rodzina jest również podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka, które powinno zapewnić mu bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na dziecko, przekazując mu system wartości, tradycje, kształtując jego aktywność i postępowanie na całe życie.

Zdrowa rodzina wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości dając im możliwość prawidłowego rozwoju i prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości.

Nie wszystkie rodziny prawidłowo realizują zadania opiekuńcze, wychowawcze, socjalizacyjne i ekonomiczne. W dysfunkcyjnych rodzinach występują problemy zakłócające ich funkcjonowanie oraz zaburzające prawidłowy rozwój dziecka i proces wychowawczy. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa, długotrwałego bezrobocia, czy zagrożenia bezdomnością.

Dzieci dorastające w dysfunkcyjnych rodzinach nabywają nieprawidłowe wzorce funkcjonowania, co odzwierciedla się negatywnie na jej członkach i tym samym dalszych konsekwencjach zakładanych przez nich rodzin co powoduje nieprawidłowe wzorce w społeczeństwie.

Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i monitorowania przez przedstawicieli różnych grup zawodowych: pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, policji, kuratorów rodzinnych. Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością.

Wspieranie rodziny, to rozwój i wzmocnienie społeczności lokalnej. To w rodzinie dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju.

Polityka państwa oraz wszelkie działania organów i instytucji samorządowych oraz organizacji samorządowych powinny być nakierowane na pomoc udzielaną rodzinie. Gmina powinna zwrócić szczególną uwagę na dobro rodzin mniej zamożnych i dysfunkcyjnych w celu wyrównania szans oraz odpowiedniego przygotowania dzieci do życia w społeczeństwie.

Działania podejmowane w ramach niniejszego Programu ukierunkowane są na ograniczanie liczby dzieci w pieczy zastępczej, a także na wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijaniu w tym środowisku umiejętności opiekuńczo – wychowawczych. Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest formą pomocy bardziej skuteczną i nie wymagającą aż tak dużych nakładów finansowych. Praca z rodziną biologiczną w przypadku, gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do środowiska rodzinnego.

Podsumowując w interesie jednostek i społeczeństwa leży prawidłowe funkcjonowanie rodziny oraz tworzenie sprzyjających warunków do jej rozwoju. Godne poparcia są wysiłki wszystkich tych, którzy pragną kształtować nowe społeczeństwo, rozpoczynając od troski o rodzinę oraz wytrwale zabiegając o jej trwałość i siłę.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek zapewnienia wsparcia rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Wsparcie to winno polegać w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 5) pomocy w integracji rodziny,
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 7) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,
- 8) pracy z rodziną także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz.998 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2018r., poz. 1508 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz.506),
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015r. poz. 1390),
5. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2018r.poz. 2137 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 1030 ze zm.),
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jednolity Dz. U. z 2017r., poz. 682 ze zm.),
8. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin ‘Za życiem’ (Dz.U. z 2019r. poz.473),
9. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz.U. z 2018r., poz. 2220 ze zm.),
10. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r., poz. 670 ze zm.),
11. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jednolity Dz.U. z 2018r. , poz.2134 ze zm.),
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz.U. z 2018r. , poz. 1061)

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Wyszczególnienie tematu	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej - ogółem	520	453	421
Liczba osób korzystających ze świadczeń bez względu na rodzaj i formę - ogółem	235	165	132
Liczba dzieci przebywających w Domach Dziecka	5	5	5
Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych	5	5	4
Procedura wszczęcia NK w rodzinach z dziećmi	6	4	4
Ilość dzieci dożywianych w szkołach – płatnik OPS	36	20	17
Ilość wydanych Kart Dużej Rodziny	25	7	22
Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny, w tym - dzieci	3 6	4 6	3 6

Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i bezrobocie. Dalsze powody przyznania pomocy społecznej to potrzeba ochrony macierzyństwa, przemoc w rodzinie, alkoholizm, ubóstwo, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, bezdomność.

Bezrobocie jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Niesie ze sobą nie tylko biedę ale też negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi to do utrzymania nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych. W konsekwencji w rodzinie zaczyna występować patologia społeczna oraz nieradzenie sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych. W rodzinach takich występuje alkoholizm, złe warunki socjalno-bytowe, problemy z dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniechania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

Diagnozowanie zasobów pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału i dostępność usług daje możliwość formułowania celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Obrzycko. Adresatami są dzieci i rodziny z terenu gminy przeżywającej trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Wszystkie dzieci wymagają ochrony swoich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Niski poziom wykształcenia rodziców, bezradność oraz liczne dysfunkcje, czy zachowania patologiczne w rodzinie przyczyniają się do powstania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w takich rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokojenie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Dla poprawy funkcjonowania takich dzieci ważne jest kontynuowanie działań świetlic opiekuńczo wychowawczych z elementami socjoterapii, kół zainteresowań.

V. CEL STRATEGICZNY PROGRAMU

Celem strategicznym programu jest stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ochrona dzieci przed skutkami niewydolności życiowej rodziców oraz tworzenie warunków umożliwiających dziecku wychowanie się w rodzinie biologicznej.

1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.

1. Stałe diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin,
2. Aktywizacja zawodowa i społeczną bezrobotnych rodziców i dorosłych dzieci,
3. Zapewnienie bezpieczeństwa materialno-bytowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości,
4. Objęcie pomocą dzieci w szczególności w formie dożywiania, zaopatrzenia w podręczniki szkolne, organizowanie wypoczynku w okresie wolnym od nauki,
5. Praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych,
6. Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom tego wymagającym – mieszkania socjalne,
7. Zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny,
8. Objęcie dzieci i rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych pomocą psychologa i prawnika,

9. Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia, członków rodzin do udziału w grupach wsparcia dla osób współuzależnionych, a sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych

2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.

1. Tworzenie i współfinansowanie placówek wsparcia dziennego takich jak: kluby, świetlice dla dzieci,
2. Zapewnienie dzieciom wymagającym wsparcia zajęć dydaktyczno – wyrównawczych i specjalistycznych,
3. Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy.
4. Finansowanie szkoleń w celu podniesienia kompetencji kwalifikacji zawodowych osób pracujących na rzecz rodzin,
5. Podejmowanie współpracy i wypracowanie zasad wspólnego działania wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodziny,
6. Rozwój i wykorzystanie gminnej bazy sportowej w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej.

3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym.

1. Wzbogacenie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych,
2. Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach),
3. Realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno - wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym,
4. Podejmowanie przez szkołę współpracy z innymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin niedomagających,
5. Prowadzenie świetlic szkolnych oraz organizowanie tam zajęć i pomocy dla uczniów,
6. Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów społecznych poprzez prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem,
7. Organizowanie w szkołach prelekcji przez specjalistów zajmujących się rozwiązywaniem problemów w zakresie uzależnień.
8. Organizowanie wypoczynku, konkursów, festynów dla dzieci szkolnych

4. Podnoszenie standardów pracy instytucji pomocowych.

1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach specjalistycznych, konferencjach itp.
2. Koordynacja działań różnych instytucji i służb zajmujących się wspieraniem rodziny, a w szczególności ścisła współpraca pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów, psychologów , kuratorów sądowych, policji.

VI. PODMIOTY REALIZUJĄCE PROGRAM

Gminny Program Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji powinni realizować samorządowe jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

Przy realizacji Programu współpracować winni:

- Urząd Gminy w Obrzycku,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku,
- Szkoły Podstawowe z terenu gminy Obrzycko,
- Posterunek Policji w Obrzycku,
- Rady Sołeckie w gminie Obrzycko,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych w Obrzycku,
- Zespół Interdyscyplinarny w Obrzycku
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach
- Sąd Rejonowy w Szamotułach,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Szamotułach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Szamotułach
- Placówki służby zdrowia,
- Inne podmioty.

W realizacji swoich zadań ww. podmioty powinny traktować jako priorytet dobro dzieci, także wtedy gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY.

- Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- Ograniczenie szerzenia się patologii,
- Zminimalizowania negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- Poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym,
- Ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
- Ochrona dzieci przed umieszczeniem w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
- Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dzieci.

VIII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Realizacja programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Trudno jednak wskazać szczegółowe kwoty środków finansowych przeznaczonych na realizację programu, gdyż ze wszystkich wymienionych źródeł są one przyznawane corocznie i w różnej wysokości.

Planowanie wydatków na poszczególne działania może być dokonywane corocznie, po uzyskaniu informacji o wysokości środków przyznanych na dany rok.

IX. MONITORING

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań już podjętych.

Koordynatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku, który każdego roku sporządza i przedkłada Wójtowi Gminy Obrzycko sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. W terminie do 31 marca każdego roku Wójt gminy składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań

X. PODSUMOWANIE

Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Obrzycko oraz poprawy stylu i jakości życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału jaki posiada, a wsparcie instytucjonalne nastąpi wówczas, gdy rodzina będzie zmuszona zmierzyć się z trudnościami przerastającymi jej możliwości. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie konkretnych działań.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Włodzimierz Janasek